

OFFENTLIGE FINANSER

2022:5 • 29. marts 2022

Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service 4. kv. 2021

Resumé: Den offentlige finansielle nettoformue udgjorde 276,8 mia. kr. ved udgangen af tredje kvartal 2021. Det er et fald på 21,4 mia. kr. i forhold til tredje kvartal 2021. Faldet i nettoformuen skyldes fald i beholdningen af finansielle aktiver, bl.a. fald i aktiekursen på Ørsted og Københavns Lufthavne på 5,4 mia. kr. Derudover blev nettoformuen 10,7 mia. kr. mindre som følge af kursstigninger på statsobligationer.

Danmarks Statistik opgør og indberetter også kvartalstal for ØMU-gælden til EU-kommissionen. Den offentlige ØMU-gæld som andel af BNP Steg med 1,7 pct.-point i fjerde kvartal 2021. Ultimo fjerde kvartal 2021 udgjorde ØMU-gælden 917,3 mia. kr.

Kort om statistikken: Opgørelsen af finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service er en integreret del af det samlede nationalregnskab. Det er muligt at følge sammenhængen kvartal for kvartal mellem det offentlige over- eller underskud og udviklingen i nettoformuen/nettogælden opgjort til markedsværdi.

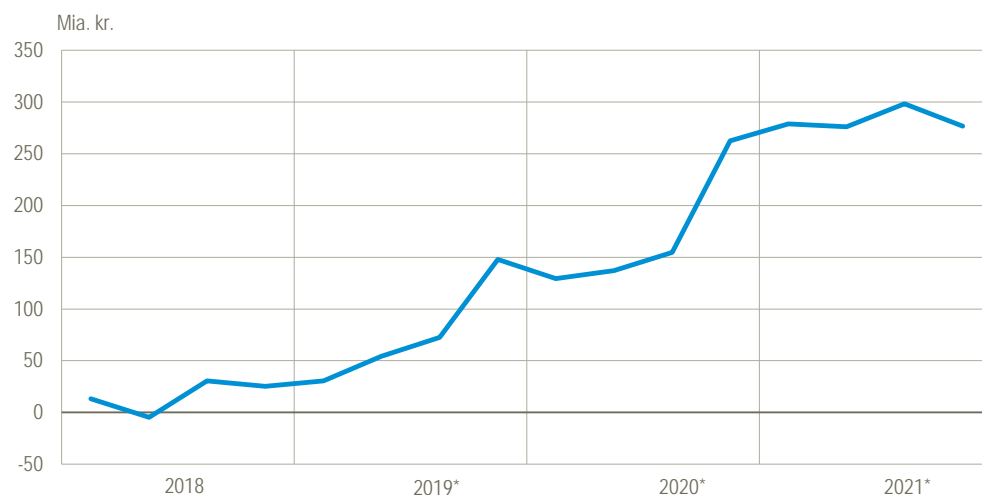
Fald i den offentlige finansielle nettoformue

Den offentlige finansielle nettoformue faldt med 21,4 mia. kr. i fjerde kvartal 2021 til 276,8 mia. kr. Faldet kommer på trods af, at staten har nedbragt sine passiver ved bl.a. nedbringelse af udstedte gældsværdipapirer. Det skyldes fald i beholdningen af finansielle aktiver, bl.a. fald i aktiekursen på Ørsted og Københavns Lufthavne på 5,4 mia. kr. Derudover mindsker kursstigninger på statsobligationer nettoformuen med 10,7 mia. kr.

Den offentlige finansielle nettoformue på 276,8 mia. kr. ved udgangen af fjerde kvartal 2021 er 14,2 mia. kr. højere end den var ultimo 4. kvartal 2020.

Figur 1.

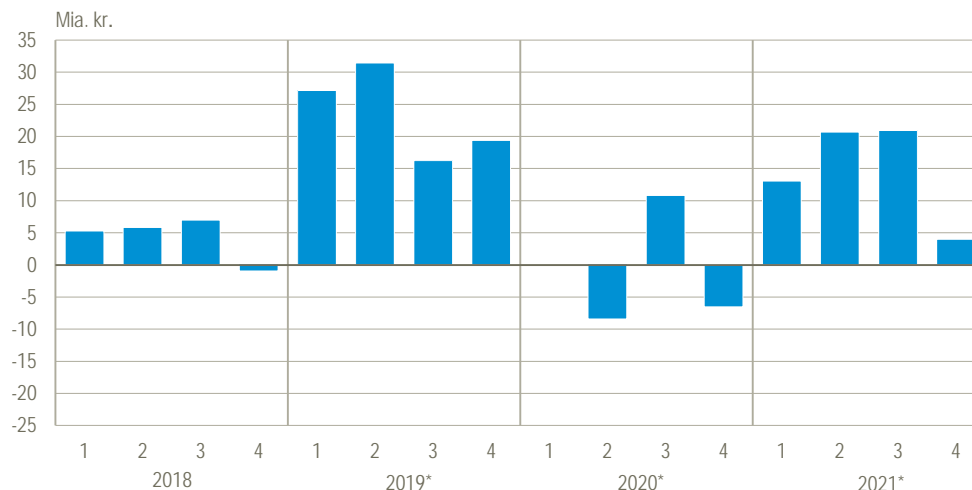
Den offentlige finansielle nettoformue

* Foreløbige tal.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22

Figur 2. Den offentlige saldo (fordringserhvervelsen, netto)

* Foreløbige tal.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22*Finansielle transaktioner*

Det offentlige samlede finansielle transaktioner afspejler overskuddet på den offentlige saldo på 4,0 mia. kr. I fjerde kvartal 2021 faldt det offentlige beholdning af finansielle aktiver med 26,0 mia. kr. mens beholdningen af passiver faldt med 30,0 mia. kr. som følge af de finansielle transaktioner. De samlede finansielle transaktioner afspejler overskuddet på den offentlige saldo på 4,0 mia. kr.

Beholdningen af finansielle aktiver faldt ...

Det offentlige samlede beholdning af finansielle aktiver faldt med 39,7 mia. kr. i fjerde kvartal 2021. Finansielle transaktioner formindskede beholdningen af finansielle aktiver med 26,0 mia. kr. mens negative omvurderinger formindskede værdien af de finansielle aktiver med 1,1 mia. kr. Omvurderingerne kan hovedsageligt tilskrives kursfald på de børsnoterede selskaber Ørsted A/S og Københavns Lufthavne A/S på hhv. 4,0 mia. kr. og 1,4 mia. kr. hvorimod der samlet set har været positive omvurderinger for statens ejerandele i unoterede selskaber. I alt faldt beholdningen af finansielle aktiver fra 1.573,2 mia. kr. ved udgangen af tredje kvartal 2021 til 1.533,5 mia. kr. ved udgangen af fjerde kvartal 2021.

... og ligeledes faldt beholdningen af passiver

Det offentlige beholdning af passiver faldt med 18,3 mia. kr. i fjerde kvartal 2021. Finansielle transaktioner formindskede beholdningen af passiver med 30,0 mia. kr. mens omvurderinger forøgede værdien af passiverne med 11,7 mia. kr. Omvurderingerne kommer hovedsageligt af kursstigninger på statens udestående gældsværdipapirer. Beholdningen af passiver faldt fra 1.275,0 mia. kr. ved udgangen af tredje kvartal 2021 til 1.256,7 mia. kr. ved udgangen af fjerde kvartal 2021.

Nettoformuen

Nettoformuen/nettogælden, som er den nationalregnskabsmæssige finansielle formue/gæld, er opgjort til markedsværdi. Nettoformuen/nettogælden viser den aktuelle forpligtigelse, hvis alle finansielle aktiver indløses, og passiverne nedbringes med de hermed frigjorte midler på et givent tidspunkt.

Til mange økonomiske analyser vil nettoformuen/nettogælden være det mest velgørende formuebegreb/gældsbebegreb, da det viser den aktuelle værdi af de kommende generationers formue/gældsbyrde i forbindelse med de offentlige finanser.

Forhold omkring fortolkningen af nettoformuen

Forskellige nationalregnskabskonventioner gør sig gældende for sektoren offentlig forvaltning og service, hvilket har betydning for den økonomiske fortolkning af nettoformuen.

Offentlig forvaltning og services fremtidige pensionsforpligtelser over for tjenestemænd er i henhold til nationalregnskabsprincipperne ikke inkluderet i de finansielle regnskaber, da der er tale om ikke-fondsbaserede ydelser. Beløbsmæssigt er

der tale om betydelige størrelser, og til visse analytiske formål kan det således være hensigtsmæssigt at indregne et skøn over disse forpligtelser.

I opgørelsen af finansielle regnskaber medregnes omvendt ikke værdien af fremtidige skattebetalinger til offentlig forvaltning og service, herunder udskudt skat af pensionsopsparring.

I mange analyser af offentlige finanser indregnes aktiver og passiver kun, hvis der foreligger et lovmæssigt krav på ydelserne. Sådanne lovmæssige krav foreligger ikke i forbindelse med tjenestemandspensioner og udskudt skat af pensionsopsparring, som således ikke er inkluderet i denne opgørelse.

Værdien af det offentliges reale aktiver indgår heller ikke i denne opgørelse.

Oversigtstabel 1. Finansielle aktiver og passiver samt nettoformue for offentlig forvaltning og service

	2019*		2020*				2021*			
	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
	mia. kr.									
Balance:										
Aktiver	1 185,7	1 270,8	1 254,7	1 398,2	1 437,7	1 629,4	1 549,4	1 534,8	1 573,2	1 533,5
Passiver	1 113,3	1 123,0	1 125,5	1 261,1	1 283,0	1 366,8	1 270,5	1 258,6	1 275,0	1 256,7
Nettoformue (aktiver-passiver)	72,5	147,7	129,2	137,1	154,7	262,6	278,9	276,2	298,2	276,8
	mia. kr.									
Strømme:										
Ændring i nettoformue	18,2	75,3	-18,5	7,9	17,6	107,9	16,4	-2,7	22,0	-21,4
Heraf overskud	16,2	19,4	-0,1	-8,4	10,8	-6,5	13,1	20,7	20,9	4,0
Heraf kursændringer mv. ¹	1,9	55,9	-18,4	16,3	6,8	114,4	3,3	-23,4	1,1	-25,4

* Foreløbige tal.

¹ Posten indeholder også periodiseringsafstemninger og andre ændringer som ikke skyldes kursændringer.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22

I EU-sammenhæng benyttes ØMU-gæld som gældsbegreb

I EU-sammenhæng benyttes den offentlige ØMU-gæld, som er opgjort i nominal værdi. Nominal værdi angiver forpligtelserne, såfremt gælden holdes til udløb. ØMU-gælden er et bruttogældsbebegreb, der ikke medtager samtlige passiver og kun i begrænset omfang tager højde for aktivsiden i staten, kommuner og regioner samt sociale kasser og fonde. Alene sektorernes beholdninger af fordringer på sig selv eller andre offentlige delsektorer kan modregnes. Fx kan Den Sociale Pensionsfonds (DSP's) beholdning af statsobligationer modregnes i gælden, hvorimod DSP's beholdning af fx realkreditobligationer ikke kan modregnes. Endvidere indgår handelskreditter og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender samt finansielle derivater ikke i ØMU-gælden, se oversigtstabel 2.

ØMU-gælden faldt med 1,7 pct.-point af BNP i 4. kv. 2021

I fjerde kvartal 2021 steg ØMU-gælden med 1,7 pct.-point af BNP og lå på 36,9 pct. af BNP ultimo 2021. Det svarer til et fald på 43,3 mia. kr. således at ØMU-gælden ultimo fjerde kvartal 2021 udgjorde 917,3 mia. kr. I forhold til fjerde kvartal 2020 er ØMU-gælden faldet med 5,2 pct.-point af BNP, jf. nedenstående tabel.

Oversigtstabel 2. Overgangstabel fra ØMU-gæld i nominel værdi til nettogæld i markedsværdi

	2019*		2020*				2021*			
	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
1 ØMU-gæld, nominel værdi konsolideret	791,6	778,1	775,2	954,0	972,6	980,8	946,8	955,4	960,6	917,3
2 Handelskreditter mv. ¹	122,3	182,7	187,7	136,6	134,6	218,7	190,0	176,8	189,8	214,3
3 Korrektion for markedsværdi	189,2	154,9	153,4	159,0	164,7	155,1	126,7	119,8	117,6	117,7
4 Samlede passiver, markedsværdi (1+2+3)	1 113,3	1 123,0	1 125,5	1 261,1	1 283,0	1 366,8	1 270,5	1 258,6	1 275,0	1 256,7
5 Aktiver, markedsværdi ²	1 185,7	1 270,8	1 254,7	1 398,2	1 437,7	1 629,4	1 549,4	1 534,8	1 573,2	1 533,5
6 Nettogæld, markedsværdi (5+4)	72,5	147,7	129,2	137,1	154,7	262,6	278,9	276,2	298,2	276,8
ØMU-gæld	34,1	33,6	33,3	41,0	41,8	42,1	38,1	38,4	38,6	36,9
Nettogæld	3,1	6,4	5,5	5,9	6,6	11,3	11,2	11,1	12,0	11,1

* Foreløbige tal. ØMU-gæld og nettogæld er sat i forhold til BNP som opgjort i statistikbanktabellen [NAN1](#). Det foreløbige BNP-skøn for 2021 er hentet fra Økonomisk Redegørelse – december 2021.

¹ Posten indeholder handelskreditter og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22

Overgang fra ØMU-gæld til finansiell nettogæld

Oversigtstabel 2 viser de korrektioner, der udgør overgangen fra opgørelsen af ØMU-gælden til opgørelsen af den finansielle nettogæld. ØMU-gælden er en konsolideret opgørelse (dvs. de offentlige delsektorerers beholdninger af fordringer på sig selv eller andre offentlige delsektorer modregnes) af udvalgte gældsposter i nominel værdi. Overgangen fra ØMU-gæld til nettogæld fås ved at tillægge passivposterne handelskreditter og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender til ØMU-gælden. Endvidere korrigeres de samlede passiver fra nominel værdi til markedsværdi. Efter modregning for finansielle aktiver i markedsværdi fås opgørelsen af den offentlige finansielle nettogæld i markedsværdi.

Indberetning af kvartalstal for ØMU-gælden

Til brug for EU-kommissionens og Ecofin-Rådets overvågning af udviklingen i medlemslandenes budgetsituation og offentlige gæld skal der udover to årlige indberetninger af offentlig saldo og ØMU-gæld (inden 1. april og 1. oktober) også indberettes kvartalsvise opgørelser af ØMU-gælden. Danmarks Statistik er ansvarlig for indberetning af de faktiske (historiske) tal for saldo og ØMU-gæld, mens Finansministeriet er ansvarlig for indberetning af prognoser (forventede tal). På baggrund af de finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service, er der opgjort kvartårlige tal for den offentlige ØMU-gæld siden første kvartal 2000 (se nærmere i www.statistikbanken.dk/10172).

Store udsving i kvartalsvise data

De kvartalsvise opgørelser giver mulighed for at følge den aktuelle udvikling i den offentlige økonomi. Kvartalstallene vil løbende blive revideret og er først endelige, når årets endelige tal for perioden foreligger. Det sker tre år efter referenceårets udløb. Der er væsentlig større usikkerhed knyttet til kvartalsopgørelserne end til årsopgørelserne for både de finansielle kvartalsregnskaber og den kvartårlige ØMU-gæld, bl.a. bliver dele af det anvendte kildemateriale først tilgængeligt noget efter årets udløb, og flere kategorier må afstemmes på baggrund af skøn. Dertil forekommer store omperiodiseringer mellem de forskellige kvartaler, som navnlig hænger sammen med, at kildematerialet ikke har karakter af afsluttede kvartalsregnskaber. Det betyder at kategorien andre forfaldne ikke betalte mellemværender (F.8) i de finansielle kvartalsregnskaber kan være markant højere end på årsdata.

3. Baggrundsoplysninger

<i>Første offentliggørelse af 4. kv. 2021</i>	Dette er den første offentliggørelse af finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service for fjerde kvartal 2021 og i den forbindelse er der foretaget mindre revisioner af alle kvartaler i 2021 som følge af normal revisionspraksis.
<i>Mere information</i>	www.statistikbanken.dk/10171 .
<i>Seneste offentliggørelse</i>	<i>Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service 3. kv. 2021</i> udkom 21. december 2021 i serien <i>Offentlige finanser 2021:16</i> (Statistiske Efterretninger).
<i>Næste offentliggørelse</i>	<i>Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service 1. kv. 2022</i> udkommer 28. juni 2022 i serien <i>Offentlige finanser</i> (Statistiske Efterretninger).
<i>Henvendelse</i>	Stefan Koch Olsen, tlf. 51 23 92 17, sto@dst.dk

4. Kilder og metoder

<i>Læs mere i statistikdokumentationen</i>	Læs mere om kilder og metoder i statistikdokumentationen <i>Finansielle konti for offentlig forvaltning og service</i> og <i>ØMU-gæld og ØMU-saldo i Danmark samt offentligt underskud og gæld i EU</i> .
--	---

Signaturforklaring:

- Nul
- 0 Mindre end 0,5 af den anvendte enhed
- 0,0 Mindre end 0,05 af den anvendte enhed
- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- ... For usikker til at kunne angives eller diskretionshensyn
- ... Oplysning foreligger ikke
- * Foreløbige eller anslåede tal
- | Vandret eller lodret streg markerer databrud i en tidsserie.
Oplysningerne fra før og efter databruddet er ikke fuldt sammenlignelige.
Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.